

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSR ze dne 02.12.1983, sp. zn. Cpj 35/83, ECLI:CZ:NS:1983:CPJ.35.1983.1

Číslo: 2/1984

Právní věta: K některým dalším otázkám rozhodování soudů o způsobilosti k právním úkonům.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 02.12.1983

Spisová značka: Cpj 35/83

Číslo rozhodnutí: 2

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Omezení způsobilosti k právním úkonům, Řízení před soudem, Účastníci řízení, Způsobilost k právním úkonům

Předpisy: 99/1963 Sb. § 20

§ 186 odst. 1

§ 186 odst. 2

§ 94 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I.

Návrh na zahájení řízení o způsobilosti občana k právním úkonům může podat také ústav sociální péče, který má procesní způsobilost ve smyslu ustanovení § 20 o. s. ř.

Podle ustanovení § 20 o. s. ř. platí, že každý může před soudem jako účastník samostatně jednat (procesní způsobilost) v tom rozsahu, v jakém má způsobilost vlastními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti. Jestliže určitý subjekt má procesní způsobilost (§ 20 o. s. ř.), je způsobilý podávat návrhy na zahájení řízení. Z toho vyplývá, že podat návrh na zahájení řízení o způsobilosti k právním úkonům může jen ten, kdo má procesní způsobilost.

Ustanovení § 186 odst. 1 o. s. ř. výslovně uvádí, že návrh na zahájení řízení o způsobilosti občana k právním úkonům může podat též zdravotnické zařízení. Z ustanovení § 186 odst. 2 o. s. ř. vyplývá, že tento návrh může kromě zdravotnického zařízení podat i státní orgán. V souvislosti s tím přichází v úvahu otázka, zda kromě těchto dvou subjektů může návrh na zahájení řízení o způsobilosti občana k právním úkonům podat i kdokoliv jiný, kdo má procesní způsobilost, nebo zda předpokladem podání návrhu na zahájení řízení jiným subjektem je okolnost, že v tomto řízení se bude jednat mimo jiné i o právech nebo povinnostech navrhovatele (srov. § 94 odst. 1 o. s. ř.).

Ze znění ustanovení § 186 odst. 1, 2 o. s. ř. nevyplývá, že by účelem těchto zákonných ustanovení bylo omezovat okruh možných navrhovatelů na zdravotnické zařízení a státní orgán. Naopak ustanovení § 186 odst. 2 o. s. ř. počítá s tím, že takový návrh bude moci učinit i jiný subjekt a že v takovém případě je soud oprávněn uložit navrhovateli, aby v přiměřené lhůtě předložil lékařské vysvědčení o duševním stavu vyšetřovaného. Tím se má zabránit případnému šikanování vyšetřované osoby.

Pokud ustanovení § 94 odst. 1 o. s. ř. stanoví, že v řízení, které může být zahájeno i bez návrhu, jsou účastníky také ti, o jejichž právech a povinnostech má být v řízení jednáno, jde o jednu z definic účastenství a ne o omezení okruhu osob oprávněných podat návrh na zahájení řízení.

Protože občanský soudní řád 2) nijak neomezuje okruh procesně způsobilých subjektů oprávněných k podání návrhu na zahájení řízení o způsobilost určitého občana k právním úkonům, lze dovodit, že tento návrh může podat kterýkoliv procesně způsobilý subjekt, a tedy i ústav sociální péče, jestliže má procesní způsobilost ve smyslu ustanovení § 20 o. s. ř. Jestliže takový ústav návrh na zahájení řízení o způsobilosti k právním úkonům podá, stává se účastníkem takto zahájeného řízení (z uvedené zásady vychází i zpráva občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ČSR, [Cpj 160/76](#), uveřejněná pod č. 3/1979 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 39 a 42).

1) Předchozí výklad k některým otázkám občanského soudního řízení o zbavení, omezení a navrácení způsobilosti k právním úkonům viz pod č. 3/1979 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek.

2) zákon č. 99/1963 Sb. (jehož úplné znění se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 89/1983 Sb.)